

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

L. A.:

Najvažnejše prašanje.

Malo razmišljanja o gospodarskem položaju držav. uslužbenstva.

Komaj so izšle nove devizne in valutne določbe, že so pričeli naši trgovci z manufakturnim in galanterijskim blagom poviševati cene. Pri tem so posamezniki ravnali čisto samovoljno in poljubno zvišali ceno blagu celo do 30%. Zvišanje je enako zadelo blago, ki je izdelano v naši državi, kakor tudi uvoženo. Od zvišanja niso izvzeti niti predmeti, ki so ležali že mesece in leta po skladiščih. Obetajo se nam pa še nadaljnja zvišanja.

To je v bistvu natančno isti pojav kakor smo ga opazovali nedavno pri pekih, ko se je podražila moka. Kar čez noč so narasle cene kruha, kakor da bi bil naenkrat ves kruh spečen samo iz dražje, pravkar nabavljene moke. Ko se je pa znižala cena moki, pa seveda krušne cene niso sočasno padle za ustrezajoči del — ker so pekovski mojstri izgubili, ki bi jih bila sicer doletela zaradi dražje kupljene moke, docela »upravičeno« prevalili na konzumente. Enako smo mogli zasledovati, da se je vsako zvišanje takoj v polni meri opazilo pri detaljisti, padanje pa prav počasi in z veliko opreznostjo. Ne bom našteval primerov. Spomni mo se le na mesarje in kako trdovratno so vzdržavali — in deloma še vzdržujejo — cene mesu na neopravičeno pretirani višini. Tudi gostilniške cene spadajo v to poglavje.

Enak grd in nesocialen egoizem nam kažejo tudi stanovanjske razmere. Dočim so prej hišni gospodarji opravičevali zviševanje najemnin z visokimi davki, z zvišanimi stroški vzdrževanja hiš in s splošno višino cen življenjskih potrebščin, jih niti znižanje javnih davščin, ki je bilo najizdatnejše za uvedbo novega zakona o neposrednih davkih, niti pocenitev gradbenega materiala in obrtniškega dela, niti padanje cen nekaterih najvažnejših življenjskih potrebščin ni nagnilo, da bi sorazmerno popustili pri najemninah. Ravno nasprotno. Iz previdnosti in v strahu pred grozečim stanovanjskim zakonom so pred kratkim premnogi neutemeljeno in prekomerno zvišali najemnine. O tem je naš list, menda kot edini, svojčas že poročal.

Tak je položaj za konzumente (kar so prav vsi državni uslužbenci in upokoјenci), kolikor se tiče izdatkov za življenje. Kaj pa, kako je z njihovimi dohodki? Se ti tudi avtomatski sproti prilagodavajo spremembam indeksa cen in višini javnih dajatev?

Znižanje plač drž. uslužbencev in pokojninskih prejemkov upokoјencev je že davno doseglo maksimum, saj je stanu primerno življenje ob teh prejemkih že dolgo docela izključeno. In vendar se še vedno ti dohodki zmanjšujejo na najrazličnejše načine. Nova davščina, ki je v prav posebni meri zadela ravno naš stan, so šolnine. — Uvedba te težke dajatve je premnoge družine drž. uslužbencev postavila pred težko izbiro, kam z naraščanjem, ker je plačevanje visokih taks in drugih šolskih pristojbin za večino njih neznosljivo. Znano je n. pr. tudi, da ravno mi državni uslužbenci in upokoјenci v dravski banovini izmed vseh stanov edini še plačujemo odkupnino za osebno delo za nedržavne ceste, tako zvani kuluk. In spomniti se nam je treba pri tem še tega, da v naši banovini donos od uslužbenskega davka, katerega razen državnih nameščencev plačujejo še zasebni uslužbenci in delavci, presega dohodke od pridobnine. Pa tudi različna druga zvišanja po-

srednih davkov zadenejo le premnogokrat v prvi vrsti ravno nas. Omenil bi le novo uvedeno državno trošarino na električno strujo, zvišanje trošarine na sladkor in prometnega davka ter luksusni davek. Ne omenjam niti znižanja odškodnine za potne in selitvene stroške, niti zvišanja najemnin za naturalna stanovanja, odpada raznih deputatov in doklad za službeno obleko itd.

Vsi stanovi okoli nas, zlasti še tako zvani pridobitniki uspešno branijo svoje koristi v javnih zastopstvih in pred zakonodajalnim forum. Koliko imajo n. pr. trgovci in industriji javnih in polujavnih institucij, ki dosledno in z velikim poudarkom zagovarjajo njihove interese in ščitijo stan, ki bi se sam mogel dovolj uspešno braniti. Kakor imajo ti povsod svoje zagovornike, tako jih imajo tudi drugi stanovi, pa naj so to zdravniki, odvetniki, lekarnarji ali pa delavci. Celo kmetom se pripravljajo zbornice. Kje pa je načrt o ustanovitvi uradniških zbornic?

Kaj pa drž. uslužbenstvo? Volilni zakon mu ni dal pasivne volilne pravice, zato ni zastopano v narod. skupščini, kjer imajo vsi drugi stanovi svoje delavne in izkušene poslance. Enako je v banovinskih in občinskih svetih. Zato ni čudno, da prosijo društva stanovanjskih najemnikov, v katerih je naravno seveda največ javnih uslužbencev, za zastopstvo v občinskih svetih, kakor je bilo dovoljeno organizacijam hišnih lastnikov.

Kako torej pomagati našemu stanu? Težka je ta naloga v normalnih časih — saj smo videli, kako se je v prejšnjih mastnih letih reševal ta problem — mnogo težja je še v današnji splošni stiski. In vendar bo treba najti izhod iz tega nemogočega stanja, ki grozi gospodarsko in moralno docela upropastiti vse državno uslužbenstvo. Treba bi bilo, da zaenkrat, ko je zakonodajna oblast poverjena zastopnikom drugih, zlasti pridobitnih stanov, ti sami spoznajo, da je popolna pauperizacija javnega uslužbenstva njim samim v največjo škodo. Zniževanje življenjskega standarda tako važne in številne kategorije konzumentov kaže svoje najbolj vidne posledice ravno v padanju konzuma. To spet povzroča zastoj produkcije, povečanje nezaposlenosti in nadaljnji padeč konzuma. Treba bo, da se naši gospodarski krogi čimprej prepričajo, da je takojšnja odpomoč nujna. Kako jo pa izvesti, je drugo vprašanje. Gotovo je, da je gospodarski položaj drž. nameščenstva, ki že pred sedanjo krizo ni bil rožnat (saj edino ta stan ni imel nikdar konjunktura) skrajno slab. Kdor bi hotel izračunati celokupno zadolžitev tega stanu, bi ugotovil strahotne številke. To pa naši denarni zavodi, trgovci, obrtniki in drugi sami najbolje vedo. Saj gredo dolgovi javnega uslužbenstva — in to po veliki večini ne morda lahko miselno narejeni dolgovi — v težke milijone!

Kaj torej? Treba bi bilo pogledati resnici hrabro v oči in skušati najti pota iz te zagate. Samo skrajni čas je že. Zeleli bi, da se k temu prevažnemu vprašanju, katero naj bi naše strokovne organizacije, ki še obstoje, vsaka zase intenzivno razmotrivala, oglasi čim več tovarišev. Javno razpravljanje o teh stvareh bi moglo vendarle opozoriti kroge, katerih se tiče, na ta nevzdržni položaj in na potrebo čim skrajnejše pomoči, da ne bo prepozno.

A. Ž.:

Dve, tri o združništvu.

Ob organizaciji naše države pred dobrim desetletjem so bili na vladi ljudje, ki so vedeli, da bodo živeli državni uslužbenci v tej državi v dokaj slabih gmotnih razmerah. Radi tega so hoteli vsaj deloma podpreti državne uslužbence s tem, da so izdali uredbo o nabavljalnih, kreditnih in stanovanjskih zadrugah državnih nameščencev. Ta uredba je naravnost hotela s silo spraviti vse uslužbence v zadrugo. Misel ni bila napačna in če bi uslužbenci tedaj mislili, kot mislijo danes, ko je uredba izgubila z novim zakonom prisilno ost, bi vladi odpustili ono nasilje in se vsi organizirali v zadrugo in to v mestu kakor tudi na deželi. Imeli bi danes po vsej državi tako močne gospodarske zavode, da bi se prav lahko odpovedali onim malim privilegijem, ki jih te zadruge uživajo in radi kojih se ravno v zadnjem času tako ropoče in bobna po trgov. listih.

Zakaj se to ni zgodilo?

Na tem božjem svetu je že tako, da velja zakon: iz malega raste veliko, in da treba začeti zidati hišo pri temelju in ne pri strehi. Vlada je z uredbo hotela ustvariti zakonske in gospodarske predpogoje za zadrugo, ni pa mogla ustvariti članov, ki so prav za prav glavni del zadruge. Po preobratu je tudi državne uradnike zalela tista splošna pijanost mase, ki je vzbujala v ljudeh misel, da bo na svetu zdaj zmirom bolje, da bo raj prišel na zemljo kar sam od sebe. Uradniki so videli, kako se seli blagostanje celo v kmečke hiše ter so s prekrižanimi rokami čakali, kdaj obišče še njih. Malo, prav malo jih je bilo, ki so videli svoj resnični položaj, še manj takih, ki so ga videli in iskali potov, da si ga izboljšajo sami.

Uradniki, aktivni in upokoјeni, so čisti konzumenti v človeški družbi. Vse, prav vse si morajo kupiti za svojo borno plačo in po svojem stanu so še postavljeni v človeški družbi med tiste, ki jim ljudje zdaj po vojni pravijo: pridobitniki, buržuji in slično, t. j. med tiste, ki so lepo oblečeni in obuti, udobno stanujejo in sploh žive prav po gosposki. Te plače in pokojnine državnih uslužbencev in upokoјencev so pa tako borne, da jim povzročajo več-

ne skrbi in jih tirajo v skrajni obup. Gotovo so slične razmere povzročile, da se je porodila prva misel o zadrugah konzumentov, posebno ko so ti le vedno v večjem razvoju denarnega gospodarstva videli, kako si na njih račun tisti, ki jim preskrbujejo življenjske potrebščine, kupičijo bogastvo. Konflikt je bil s tem podan in začela se je borba. Kdor pa ni vajuen boja, ne more pričakovati, da bo zmagal v prvem zaletu. Treba je mnogo bridkih porazov, preden pride človek do končne zmage in pravo junaštvo je ravno v tem, da vztrajaš v borbi kljub porazom.

Če so zadruge propadale ali če niso uspevale in ne uspevajo, je krivda vedno in vselej le na žlanstvu. In uradniki so samo pokazali v tem boju da niso pravi junaki in da je treba še novih porazov, da se popolnoma zavedo.

Zdi se pa vendar, da se bliža čas, ko zajema vse drž. nameščence, aktivne in upokoјene, ne pijanost, kakor po preobratu, ampak sveto navdušenje za združništvo. Postati pa morajo naravnost pionirji na tem polju, ustvariti morajo najpopolnejše gospodarske zavode moderne dobe. Ne smejo dovoliti v te zavode vstopa ne politiki, ne osebni mržnji, pač pa morajo gojiti disciplino potrpljenja in razumevanja. Ti dve lastnosti naj si vsak član pridobi z vajo in gotovo se bo pokazal uspeh tako, da bodo prihodnje generacije imele v zadrugah ne samo trenutne koristi, ampak tudi produktivno naložene prihranke, ki jim bodo v sili in potrebi velika pomoč in zadoščenje.

Naj ne bo torej nobenega aktivnega drž. uslužbenca niti upokoјenca, ki ne bi deloval na polju stanovskega združništva, bodisi na deželi ali v mestu; saj imamo v dravski banovini zadrugo državnih uslužbencev že po vseh večjih trgih. Vsakdo naj pristopi kot član in naj se udeležuje, kolikor mu je le mogoče. Ako nima takoj vidne koristi, da le nima izgube, dolžnost je, da sodeluje. Z večjim razmahom in popolno organizacijo se morajo pokazati trajne gmotne koristi za člane: moralne pa ima že med borbo, ker se mora zavedati, da sodeluje pri dobrem delu za bodočnost.

Za ohranitev našega šolstva.

Starši, zbrani 9. oktobra 1932 na občnem zboru društva »Šola in dom« v Ljubljani, so ugotovili, da sedanje razmere na srednjih šolah dravske banovine resno ogrožajo izobrazbo in vzgojo otrok in so sklenili tole:

1. V dravski banovini naj se ne ukine nobena šola, ker bi bila vsaka ukinitve v škodo kulturnemu napredku našega naroda. Naš narod si je zgradil svoje šolstvo v težkem stoletnem boju z vladajočo nemško gosposko in bo smatral vsako okrnitev svojega šolstva v svobodni nacionalni državi kot izraz preziranja našega kulturnega napora v preteklosti in nerazumevanja politične lege Slovencev ob križišču nemške in romanske kulture. Že ukinitve ene same gimnazije v Ljubljani je imela težke posledice za naše srednje šolstvo. Nasprotno zahtevamo, da se naše šolstvo še izpopolni in dogradi po potrebah našega naroda in sedanje dobe.

2. Zaradi ukinitve III. državne realne gimnazije v Ljubljani, so posamezni razredi prenapolnjeni, v nekaterih učilnicah je do 66 dijakov, kar je iz pedagoških, didaktičnih in zdravstvenih ozirov nedopustno. Zato naj se ustanove paralelke v vseh primerih,

kjer se to mora zgoditi po zakonu in naj se tudi ukinjena III. državna realna gimnazija zopet otvori, odnosno naj se njeni prostori rabijo za dosedanje šolske namene, dokler se ne zgradi novo moderno šolsko poslopje, kar je že sedaj nujno potrebno, zlasti ob periferiji mesta.

3. Zaradi upokoјitve, redukcije in premestitve mnogih profesorjev manjka na treh ljubljanskih gimnazijah približno 40 učnih moči in je pouk skrčen za 600 tedenskih ur. Nekateri predmeti se sploh ne poučujejo, čeprav so skoraj vsi profesorji zaposleni z maksimalno učno obveznostjo. Neredni in skrčeni pouk demoralizira dijake, katerim grozi še občutna škoda za nadaljnje šolanje. Da se bo mogel vršiti pouk na vseh srednjih šolah dravske banovine v polnem obsegu in v polnem redu, zahtevamo, da se namesti zadostno število profesorjev, ki so kvalificirani za slovenske šole.

Učne osebe, ki so bile brez disciplinskega prestopka predčasno upokoјene, odpuščene ali premeščene iz dravske banovine, naj se zopet namesto na prejšnja službena mesta.

V bodoče naj bi se vse premestitve izvršile med počitnicami, da se v

Zase dela, kdor dela za „Naš Glas“!

začetku šolskega leta more vršiti pouk v polnem redu in obsegu.

4. Šolnina naj se z novim finančnim zakonom ukine. Sprejme naj se zopet načelo, da bodi pouk od najnižje do najvišje stopnje brezplačen.

5. Učni načrti naj se ne izpreminjajo med šolskim letom. Novi učni načrti naj se uvedejo le postopoma. Pri njih sestavljanju je upoštevati mnenje in želje pedagoških strokovnjakov in staršev.

6. Učne knjige za vse šole dravske banovine in za vse predmete naj so pisane v slovenskem jeziku. Knjige naj se brez nujne potrebe ne izpreminjajo, cena bodi kolikor mogoče nizka in označena na platnicah.

7. Monopol na zvezke naj se ukine.

8. Počitnice in odmori med letom naj se končoveljavno uredi. Popravni izpiti naj se vrše tik pred začetkom šolskega leta. Sklep šolskega leta in

razdelitev spričeval naj bosta ob istem času.

9. Pobiranje denarja v šoli v kakršnoli namene naj se prepove. Dovoljeno bodi samo enkrat na leto zbiranje prostovoljnih prispevkov za revne dijake dotičnega zavoda.

10. Dijakom, ki so padli pri nižjem ali višjem tečajnem izpitu za 1 leto, naj se kot prostovoljnim ponavljalcem dovoli redeni obisk IV. oz. VIII. razreda.

11. Dijakom meščanskih šol naj se dovoli z diferencijalnim izpitom prestop na vse srednje šole, predvsem na učiteljska.

12. Pravilnik o višjem tečajnem izpitu odreja za dravsko banovino pismeni in ustni izpit iz srbohrvaščine. Ta izjemna določba naj se odpravi, ker je v nasprotju z dosedanjim učnim načrtom, po katerem se poučuje v višjih razredih srbsko-hrvatsko-slovenski jezik skupno.

K.:

Boj proti kartelom.

Izdelava električnih žarnic je po vsem svetu monopolizirana. Samo malo je tovarov, ki žarnice po različnih deželah in vse te so se združile v mednarodni kartel »Phoebus«, ki ima svoj sedež v Zenevi. Radi tega kartela in z njegovo pomočjo so cene žarnic po vsem svetu zelo visoke.

Visoke cene in iz teh izvirajoči dobiček je napotil že marsikateri kapitalista, da je začel izdelovati žarnice na svojo roko, neodvisno od kartela. Z malo nižjo ceno je skušal privabiti konzumente. Toda vsakega takega konkurenta je mednarodni kartel napadel in mu delal ovire z denarne strani ali pa mu je pri drugih kartelih onemogočil dobavo surovin. Moral je likvidirati ali se priključiti kartelu, kjer so potem pri enakih prodajnih cenah enako dobro molzili.

Konzumenti in posamezne konzumne zadrage so gledale to igro dolgo časa. Kakor so ostro in z uspehom nastopile proti kartelom za izdelavo vžigalic, se niso lotile boja proti temu kartelu, ki je izborni organiziran in zelo močen. Proti takemu svetovnemu sovražniku nastopi lahko samo močna, mednarodna organizacija konzumentov.

In res so se dogovorile v l. 1928. konzumne zadrage evropskih severnih dežel, ki sodelujejo pri skupnih nabavah kolonijalnega blaga, da si zgrade svojo lastno tovarno za žarnice.

Denar je založila švedska velenakupna družba (ca 35 milijonov Din). Ko se je gradila tovarna, so pristopile k temu podjetju še sosednje zadrage in tako se je stvorila mednarodna družba »Luma«, katere člani so velenakupne družbe severnih evropskih držav.

S tem, da je nastopila družba »Luma« na mednarodnem trgu, je bil omenjeni mednarodni kartel »Phoebus« prisiljen, da se ukloni. »Luma« je prodajala žarnice za ca 6 Din ceneje in je temu moral naposled slediti tudi kartel. Imeli so od tega dobiček konzum-

menti zadrug, pa tudi vsi ostali. Pri letni uporabi 12.000.000 žarnic, ki se porabijo na Švedskem, znaša razlika v ceni ca 300.000 funtov šterlingov ali ca 67 milijonov dinarjev. Tedaj je samo prebivalstvo na Švedskem prihranilo v enem letu še enkrat toliko, kolikor stane cela tovarna in vse investicije. Koliko znaša šele celokupni dobiček vseh prebivalcev severnih evropskih držav!

»Luma« je prva mednarodna tovarna konzumentov. Je simbol sloge, strpnosti, zaupanja in pravega združništva proti mednarodnemu kapitalizmu in kartelu. Tovarna žarnic naj nam sveti tudi idejno! Samo s slogo, s sodelovanjem, z disciplino in kapitalom se da z uspehom priti do živega mednarodnemu kapitalu in kartelom.

Kapitala 35 milijonov Din je bilo treba, da so konzumenti prihranili 70 milijonov letno! Pa tudi imeti je treba denar. Kdor ne trpi denarja in ga hoče sproti zapraviti, ta ne bo nikdar prišel na zeleno vejo. Ostal bo suženj mednarodnega kapitala in raznih kartelov, Švedi so zavestno nabirali denar, in niso se preje lotili takega podjetja, dokler niso imeli zavedne člane, zato se jih mednarodni kartel ni upal napasti in jih ni mogel udušiti, kakor je do sedaj udušil vse poskuse poedincev.

Treba je bilo torej tudi zavednosti! Pri nezavednih ljudeh bi kartel tudi prodril. Za nekaj časa bi znižal prodajne cene izpod sedanje produkcijske cene zadrage tovarne, konzumente bi zbežal in odvrnil, tovarno upropastil ali odkupil, in po tem izvršenem delu ponovno dvignil cene ter nadomestil, kar je bil do tedaj izgubil na dobičku. V takih bojih za cene je treba med konzumenti še prav posebne zavednosti in razsodnosti. Kako bi izgledalo to pri nas? Ali ne bi konzumenti že po par mesecih pozabili, kakšne so bile preje razlike, in bi iz protesta, da ni zadruga spet in še vedno toliko cenejša, šli zopet h kartelu? Takih izkušenj imamo vse polno v naših zadrugah.

»Luma« pa naj bo pred vsem zgled za razne konzumne organizacije posebno v Jugoslaviji, ki se nikakor ne morejo združiti, niti ne pri navadnih nakupih. Lokalni patriotizem, nezaupanje, nevoščljivost, osebni momenti, vse to nas ovira, da ne zmoremo organizirati niti tega, kar imajo povsod v Evropi: velenakupno družbo za skupne

nabavke. Kdaj bomo toliko dozoreli, da se povzpnejo do tovarne a la »Luma«?

(Iz »Zadrugarja«, Ljubljana.)

Obleke kemično čisti, barva, pilskra in lika tovarna J O S. R E I C H.

Drž. nameščenci in Agrarna banka.

Ljubljanski tednik »Pohod« je v svoji 6. številki od 15. oktobra t. l. objavil ta-le članek, katerega dobesedno prenašamo:

»Državnim nameščencem se je leta 1929. od strani nadrejenih oblastev — zelo priporočalo podpisovanje delnic (po 500 Din) na novo ustanovljene Privilegovane agrarne banke, da se podpira kmetijsko gospodarstvo. Temu pozivu so državni uslužbenci ustregli v večjem številu ter so se jim od plače mesečno odtegovali dogovorjeni obroki. S 1. marcem 1931. je bilo vplačevanje dovršeno.

Dočim so se pa zasebnim delničarjem že davno uposlale delnice, — jih državni nameščenci še sedaj ne dobe. Vsled tega seveda tudi ne dobe dividend, ne obresti vplačane glavnice. Vrh tega so delnice med tem v kurzu padle od 500 Din na 224 Din tako, da je bila s tem državnim nameščencem tudi odvzeta možnost eventualne prodaje delnic pred padcem tečaja.

Dasi so drž. nameščenci ponovno priganjali izročitev kupljenih delnic, jim Agrarna banka le odgovarja, da se naj obrnejo na finančno ministrstvo, katero potom nadrejenih oblasti obvešča prošnike, da naj potrpe dotlej, da jih dobe tudi ostali drž. nameščenci.

Krivda na tem, da se delnice ne dobe, leži na kontrahentinji, to je na privilegovani Agrarni banki, ki pač svoje obveznosti k izročitvi že itak v vrednosti padlih delnic, obresti oziroma dividend ne izpolnjuje.

Sedanji časi bi morda iz človeškega stališča opravičili odlog izpolnitve. Vendar gre pa v tem primeru za upravičence, ki v sedanjih razmerah tudi nimajo razpoložljivih sredstev. Nadalje je upoštevati, da je — Agrarna banka pravkar začela staviti lastno palačo v Beogradu, iz česar sledi, da nji sredstev za izpolnitev obvez ne manjka, oziroma bi njo že varovanje »decoruma« — moralo dovesti do odločitve, da poprej poravnava svoje obveznosti, preden se loti z velikimi stroški zvezanega novega podjetja.

Uradniško pravo v praksi.

Doklada za obleko uslužbencev notranje uprave. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo, da se zakon o zmanjšanju prejemkov z vsemi spremembami in dopolnitvami ne razteza na doklado za službena oblačila nameščencev notranje uprave, katero prejemajo ti nameščenci po čl. 119 zak. o notranji upravi. Ker glavna kontrola te odločbe ni vzela na znanje, je finančno ministrstvo vnovič razmotrilo to vprašanje in izdalo odločbo št. 24.675/I. od 18. junija, da ta posebna doklada za službena obleka ni sestavni del službenih prejemkov, ki so uslužbencu na svobodno razpolago, temveč je posebno povračilo za obvezne izdatke za nabavo obleke, brez katere ti uslužbenci sploh ne smejo opravljati službe. Ker je pa glavna kontrola na svoji splošni seji od 5. julija določila, da ostane pri svojem prvotnem naziranju, je s spisom od 5. julija, št. 55.629 o tem obvestila finančno ministrstvo. Po tem je torej pavšalna doklada za obleko uslužbencev notranje uprave podvržena določbam zakona o zmanjšanju prejemkov in se zaradi tega mora sorazmerno znižati.

Kolkovanje pobotnic za odplačila dolgov drž. uslužbencev. Neka zavarovalna ustanova, ki dovoljuje državnim

uslužbencem posojila na življenjske zavarovalne police, je prosila finančno ministrstvo za avtentično razlago, kako je kolkovati pobotnice, s katerimi zavarovalnica potrjuje prejem mesečnih obročnih vračil posojila. Državni uslužbenci namreč vračajo zavarovalnici posojila takó, da jim državni urad, pri katerem so v službi, od prejemkov zadržuje odpadajoči mesečni obrok in ga nakazuje zavarovalnici. Ta je doslej te pobotnice redno kolekovala po tar. post. 36 taks. zakona (50 par) kot pobotnice v bančnem poslovanju med zasebniki. To stališče je utemeljevalo s tem, da je dovolila posojilo zasebniku, namreč drž. uslužbencu, ne pa državnemu uradu, pri katerem je dolžnik v službi. Bančno poslovanje in odnos upnika in dolžnika postoji torej po tem stališču med zavarovalnico in med dotičnim državnim uslužbencem. Državni urad pa posluje samo kot blagajnik, ki denar od uslužbenčevih prejemkov odtegne in ga zavarovalnici nakaže. Po nasprotnem stališču, katero zastopajo mnogi drž. uradi, naj bi se pa take pobotnice kolkovale po tar. post. 33 z 1½% ker med drž. uradom in zavarovalnico ne more biti govora o kakem bančnem poslovanju, temveč je razmerje med uradom in zavarovalnico samo raz-

P. F.:

O Vseh svetih.

Dvakrat v letu romajo množice iz mest in vasi tja ven, »na tisto tiho domovanje, kjer mnogi spe nezdravno spanje...« Na Sveti večer obiskujejo ljudje mrtvaški vrt in krase gomile, ki krijejo drage pokojnike, z rožami in postavljajo v zasneženo in zamrzlo grudo smrečice, da zvečer zagore lučke z njihovih vej v ledeno temino. Pa to je bolj mestni običaj, ki se še ni tako ukoreninil, kot je obisk pokopališča o Vseh svetih, pred Vernih duš dnem.

To je tisti dan, ki je navzlic vsem spremembam do naših časov ostal večno enako lep v svoji turobnosti, to je dan, ki je tako ves posvečen mrtvim in spominu nanje, da se zdi, da kakor z nevidnim mostom veže žive z rajniki na drugem bregu. Ozaljšana pokopališča, ki zvečer trepetajo v nemirni svetlobi tisočev svečk, so dokaz čudne, iz najskrivnejših kotov srca izvirajoče pračloveške čustvenosti. Kakor da je oživela spet v nas prastara poganska vera v svetost ognja, katero je krščanstvo prevzelo v obliki očiščujočega plamena, ki trepeti od daritvene sveče proti nebu. In kakor da se s temi neštetimi lučkami hočejo živi približati mrtvim vsaj en dan v letu, kakor da se hočejo odkupiti, oddolžiti jim, tako tudi na najrevnejšem grobu brli košček svečice med gomilami jesenskega cvetja.

Veličanstvo smrti ustvarja neslutene razdalje med ljudmi, a prav tako jih družijo navzlic letom in razdaljam, razgalja notranje povezanosti, srčne odnose, ki so bili nekoč zaklenjeni in skriti v njih prsih. Tako se pač vsakdo — hoté ali nehoté — zamisli ob grobu svojih dragih, se pogreze vase, in le malo jih je, ki jih ob tem bridkem obračunavanju s samim seboj ne teži zavest krivde zaradi nagle, nepremišljene besede, zaradi nepreudarnega, iz trenutka rojenega dejanja, zaradi opuščene in zatrte ljubezni. Pogostoma nas skli ta boleči pečat leta in leta, vse življenje, a vendar ne opazi svet, kako kljuje v najgloblji globini našega bistva, neprestano in brez konca. Ta dan, ob grobu, izbruhne spet.

»Zakaj nisi molčal takrat?«, se sprašujemo skesani. »Zakaj je nisi objel tedaj, zakaj ga nisi obsul z vso ljubeznijo, kar jo je bilo v tebi, da bi mu dal zaupanja in opore v njegovi omahljivosti in s tem preprečil iz obupa spočeto dejanje? Zakaj si odrekal, zakaj branil otroku stvar, katero si je tako silno želel? Zdaj leži tu spodaj, zdaj je prepozno. Zakaj nisi skrbel, da bi bil pregal mater vsako senco skrbi z obira, zakaj ji nisi pripravil toplega doma v svoji hiši? Mar ti ni bila mati? Je še kje skrbnejša, dobrotljivejša, bolj ljubeča? Ampak tvoja žena, tvoje sorodstvo se ni razumelo z njo, in ker si mu hotel ustreči, si pozabil na važnejše. Saj je bilo tudi tako prav, ampak obenem tudi prijetneje, kot

da bi bil moral zmirom iznova graditi nove mostove ljubezni in potrpežljivosti in razumevanja. Zdaj je prepozno... prepozno.

Strašna je ta beseda, ki jo pozna samo starost. Mladina nalahno skaklja preko nje. Širok in velik leži pred njo odprti svet. Novih načrtov, misli in čustev prinaša vsak dan in vse je tako strašno važno, vse tako nenavadno in posebno, zakaj mlad si — mlad! Kaj ni starost že sama po sebi bolezen? Blagor mu, ki ob grobu svojih dragih more trdno in zaupno verovati na svidenje, čigar duša se kot feniks more dvigniti nad vse, kar je bilo ustvarjeno iz ila zemlje, da umre in se spet rodi. Spet sniti se s sinkom? Se enkrat pobožati drobno ročico, spet poljubljati usteca, rdeča kot zrela jagoda? Spet objeti moža, začutiti moč njegove življenjske izkušenosti, začutiti se varnega, kakor nekoč? Enkrat vsaj še pritisniti si ženo na prsi, spet občutiti vso njeno brezmejno vdanost in ljubezen? Pohiteti spet materi, očetu v objem? Kdo si ni že kdaj želel ob grobu, da bi mrtvi vstal vsaj za najkrajši hip, da bi slišal, kako bi mu povedali, kar so nekoč zamolčala usta, da bi mogli popraviti, kar smo zamudili? Toda samo resnično vernim je zgradila vera most preko smrti v večnost, drugim ostane vse mrtvo in nemo, kar globoko v zemlji počiva.

In vendar moramo še zavidati tistim, ki vsaj vedo, kjer počivajo njihovi dragi. Obiskujejo jih, pogovarjajo se z njimi sko-

zi rušo in prst, blizu so si — in to je to! lažba. Grozna je pa misel na vse, kar se je dogajalo tolikokrat med vojno. Kako grozno je bilo samotno umiranje sredi tujci, ki niso razumeli umirajočega, sredi surove brezbrzičnosti in sovražnosti z mučnim hrepenenjem po domu! Kako nestrpno iščejo na praznik umrlih materinska srca široko po svetu! Kako vdano zro žene, ki niso našle nove sreče, katere niti iskale niso, na vseh mrtvih dan tih in daljino: »Je še mislil name? Mi je hotel sporočiti še besedo na to zapuščeno samotno pot skozi življenje? Koliko je pretrpel tako daleč od mene?« Strašna nam je še danes misel na gore mrličev, na jame, kjer leže tisoči in tisoči neznanih junakov, ki so jih pred zasledujočim sovražnikom v naglici za silo zagreblili. Skalovje in zemlja je zadušila ljudi, utapljali so se, zgoreli, zastrupljeni plini so jih ugonabljali, granate mesarile, prepadi so jih požirali. Dež je padal, sonce je sijalo, in trupla so gnila na žičnih ovirah med strelskimi jarki. Smo že pozabili na vse to? Zdi se tako, ker druge prazne besede done po svetu v naših dneh. Toda če bi ti vstali, marsikdo od njih, ki so okusili smrt, bi se tuje in s trpkim pogledom nemo ozrl po svetu in vprašal: Čemu?...

Trepetaje ugašajo lučke na gomilah, iz megle rosi hladen dež. Kakor da vidno pada nočna tema na božjo njivo, ki se polagoma izpraznjuje. To je bil spet enkrat dan mrtvih, dan, ko živi ob poslednjem

merje med pooblaščenim zaupnikom in upnikom. — Finančno ministrstvo je na to vprašanje odgovorilo pod št. 75.787/III ex 1931, da potrditev prejema denarja, ki je bil zadržan za račun dolga banke, ni bančni posel ozir. da tu ni govora o potrdilu v bančnem

poslovanju, vsled česar taksa iz tar. post. 63 ne more priti v poštev, temveč samo taksa iz tar. post. 33 takse zakona.

OPOZARJAMO NA OGLAS TVRDKO »FRANDE«.

Vestnik.

Vzgladna stanovska zavednost. — Ponovnim prošnjam uprave našega lista, naj bi naročniki nabrali med tovariši čim več novih naročnikov, se je ljubeznivo odzval g. Ivan Sotelšek, pomožni sekretar in šef pisarniške službe pri tuk. banski upravi. Navedeni gospod je med svojimi tovariši nabral 10 (deset) novih naročnikov, pobral tudi četrletno naročnino in jo nakazal upravi. Če bi se vsak naš naročnik tako zavedal pomena neodvisnega stanovskega glasila za nas vse, kakor omenjeni gospod, bi mogel naš list s še večjim uspehom in v širšem obsegu izvršiti svojo važno nalogo. — Taka vzgladna požrtvovalnost zasluži vso pohvalo!

Zaslužno priznanje. — Svojemu dolgoletnemu in za prosep organizacije velezaslužnemu predsedniku gosp. Franu Petrovčiču, vodji zemljiške knjige v Ljubljani, je Društvo zemljiškopravniških uradnikov ob njegovem slovesu iz odbora, kateremu je nad 10 let načeloval kot predsednik, poklonilo diplomu in ga imenovalo za častnega člana. Diplomno je prav okusno in globoko smiselno izdelal akad. slikar Hinko Smrekar, ki je upodobil na nji vso dvoličnost zemljiške knjige. Zaslužnemu stanovskemu in strokovnemu organizatorju g. Petrovčiču čestitajo vsi znanci in tovariši, društvu pa, ki je umelo počastiti svojega zaslužnega predsednika s tako lepim, res umetniškim delom trajne vrednosti, — gre javno priznanje.

Znižanje prejemkov. Govorice, da se bodo prejemki aktivnih in upokojenih drž. uslužbencev spet znižali, je finančni minister na seji vlade kategorično demantiral. Izdano je bilo obvestilo, da vlada takega znižanja absolutno ne namerava izvesti.

Prijave za draginjske doklade upokojencev. Na razna vprašanja objavljamo, da upokojencem, ki so letos pomladi že vložili prijave za drag. doklade, istih ni treba vnovič predlagati. Pač pa mora vložiti tako prijavo vsak upokojenec, če so pri njem medtem nastopile take okoliščine, da mu gre pravica do drag. doklada. — Tudi vsi na novo upokojeni aktivni drž. uslužbenci morajo vložiti prijavo na predpisanem obrazcu, sicer se jim pokojnine ne more nakazati. Vsi ti naj torej pošljejo pravilno izpolnjene prijave finančni direkciji takoj, ko izvedo za svojo upokojitev, torej še preden dobe upokojitveni odlok, da se izplačilo pokojnine ne zavleče.

Uradne ure pri finančnih uradih. Finančno ministrstvo je zaradi značajnosti in nujnosti poslov določilo za ministrstvo, drž. pravobranilstva, finančne direkcije in upravo ter

inspektorate drž. monopolov uradne ure ob delavnikih od 8. do 12.30 in od 15.30 do 18., razen ob sobotah, ko se uraduje od 8. do 14. ure. Za davčne uprave, carinarnice in centralne carinske blagajne velja delavni čas od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Pri finančni kontroli se uraduje po določbah zakona o organizaciji fin. kontrole, katarske uprave pa po posebnih odredbah ministrstva.

Tudi služiteljev ne sme direkcija več postavljati. Pod tem naslovom objavlja ljubljanski »Poštni Glasnik« od 6. septembra naslednjo vest: »Ministrstvo je vzelo direktorjem (namreč: pošte in telegrafa) še zadnje pooblastilo, da smejo postavljati služitelje, in si je tudi to pridržalo za sebe.«

Obdavčenje naturalnih stanovanj. Davčni oddelek fin. ministrstva je glede obdavčenja stanovanj, katera uživajo od države ali samoupravnih teles državnih ozir. samoupravnih uslužbencev kot naturalen deputat, odločil, da je treba taka naturalna stanovanja obdavčiti z uslužbenskim davkom. To tako, da bodo nakazovalci druge stopnje po uredbi za določitev vrednosti stanovanj ugotovili, koliko je poedino stanovanje vredno na mesec in to vrednost vnesli v plačilni seznam. Tako ugotovljeni znesek se prišteje ostalim uslužbenčevim dohodkom in se skupna svota le-teh nato obdavči po določbah o uslužbenskem davku.

Naknadno plačilo najemnine železničarjev. Ker uredba o določitvi vrednosti stanovanj, katera imajo od države prometni uslužbenci, velja od 1. maja 1932, medtem ko se morejo nove najemnine pobirati šele od 1. septembra t. l. dalje, je prometno ministrstvo odločilo, da se naknadno plačilo razlike na najemnini za čas od 1. maja do konca avgusta t. l. izvrši v 6 enakih mesečnih obrokih, počenši s 1. oktobrom 1932.

Otvoritev učiteljske knjigarne v Mariboru. Pred kratkim je ljubljanska knjigarna Učiteljske tiskarne odprla v Mariboru svojo podružnico. Otvoritev te združne knjigarne je v stanovsko gospodarskem pogledu izredno važen dogodek ne le za mariborsko učiteljsko, temveč tudi za vse ostalo ondotno državno uslužbenstvo. Prepričani smo, da bodo vsi drž. nameščenci v Mariboru umeli ceniti pomen lastne združne knjigarne in se je tudi po potrebi stalno posluževali.

Železničarji in vojaške vaje. Vojno ministrstvo je odločilo, da se obvezniki, ki vrše eksekutivno železniško službo, ne bodo pozivali na vojaške vaje, dokler traja izvozna sezona, ki se je letos pričela 15. septembra.

Organiziranje banovinskega uradništva. Doslej so združeni v posebnih stanovskih organizacijah banovinski uradniki v vseh banovinah razen v primorski in dravski. Da se ustanovi skupna organizacija vsega našega banovinskega uradništva, je Društvo banovinskih uradnikov v Novem Sadu sklicalo za začetek novembra posvetovanje odposlancev vseh obstoječih organizacij. Razpravljalo se bo zlasti o enotni pragmatiki banovinskega uslužbenstva. Pričakuje se, da se bodo tudi ljubljanski in primorski banovinski uslužbenci v kratkem organizirali v posebnih društvih.

Novi grobovi.

† **Anton Funtek.** Dne 21. oktobra je po dolgi bolezni, star skoro 70 let, umrl v Ljubljani upok. profesor in slovenski pisatelj Anton Funtek. O njem kot vzornem vzgojitelju in učitelju slovenščine, kakor tudi o njegovih zaslugah, katere si je pridobil kot pesnik in dramatik ter marljiv in vesten prevajalec, tu ne bomo razpravljali. Za nas, slovenske državne uslužbence, je plemeniti pokojnik zlasti zato zaslužen, ker je od prevrata dalje do predani urejal ljubljanski Uradni list in deloma sam ustvarjal, deloma skrbno pilil in izboljševal naš uradni jezik. Njegovi prevodi raznih zakonov, uredb in pravilnikov so bili nadvse vestno izvršeni tako, da ostanejo vzor slehernemu prevajalcu. Z neprimerno vztrajnostjo je očistil naše revno in neobgleno uradno izrazoslovje, ga pomnožil z lastnimi izsledki in obogatil s pristnimi, malo ali nič znanimi ljudskimi izrazi. Njegova velika zasluga je, da so najvažnejši zakoni, ki so izhajali do leta 1930., tako točno in pravilno po slovensko podani. — Antona Funkta, plemenitega človeka in neutrudljivega kulturnega delavca, ki si je za slovensko kulturo in jezik pridobil velikih zaslug, ohrani vse naše državno uslužbenstvo v častnem spominu.

† **Fran Milčinski.** Komaj nekaj dni za Funktom je zatisnil oči priljubljeni pisatelj Fran Milčinski, upokojeni svetnik Stola sedmorice v Zagrebu. Z njim je izdihnil najboljši naš humorist, pisec nedoseženih narodnih pravljic, avtor mladinskih iger in menda edini slovenski satirik. Plemeniti pokojnik pa ni bil samo pisatelj, bil je tudi človek zlatega srca in največji prijatelj mladine. Kot sodnik se je posvetil z vso dušo mladinskemu skrbstvu, ki mu je postalo glavni smoter življenja. Zapuščeni, zanemarjeni mladini, tem »ptičkom brez gnezda«, je veljalo njegovo poglavito delo, praktično in slovstveno. Vrsta temeljitih razprav in člankov priča o tej njegovi bogati socialni delavnosti. Kot pisatelj-humorist in satirik je v umetniški obliki obnavljal ljudi iz svoje okolice in jih v dobrodušni satiri pokazal svetu razgaljene, take, kakršni so brez krink. Tako je postal Milčinski najvestnejši kronist svoje dobe in okolice, ki jo je popisoval s smešljajem na ustnah. Plemenitemu

dobrotniku mladine, vzornemu sodniku in velikemu pisatelju Fr. Milčinskemu večern spomin!

Iz organizacij.

Samostojno društvo nižjih poštних uslužbencev. Pred letom dni smo že poročali, da je ljubljansko »Društvo nižjih državnih uslužbencev p. t. t. stroke« vložilo proti odloku prometnega ministrstva, s katerim mu je bila odbita zahteva, da sme poleg organizacije p. t. t. uslužbencev ustanoviti samostojno društvo, tožbo na državni svet. Ta je z razsodbo od 26. avgusta 1932., št. 39.854, razsodil, da je izpodbijani odlok protizakonit, ker ni bilo ovire za odobritev posebnega društva nižjih p. t. t. uslužbencev za vso državo poleg že obstoječega Združenja p. t. t. uslužbencev v Beogradu. Tako društvo bi bilo namreč društvo samo ene uslužbenske vrste, namreč samo nižjih uslužbencev, zvaničnikov in služiteljev p. t. t. stroke, ustanovljeno pa za vso državo. Ker torej ustanovitev posebnega društva nižjih uslužbencev ne nasprotuje 7. odst. § 76 u. z., je državni svet navedeni odlok razveljavil. Po ti razsodbi je torej smatrati, da se smejo za vso državo ustanovljati in obstajati strokovna društva za vsako uslužbenko vrsto (uradniško, zvaničniško ali služiteljsko) iste stroke. — Prometno ministrstvo je zato pozvalo Društvo nižjih p. t. t. uslužbencev v Ljubljani naj se v treh mesecih preosnuje v smislu 7. odst. § 76 u. z. v organizacijo, ki velja za vso državo, sme pa imeti tudi banovinske sekcije kot svoje podružnice. — S tem je ta nejasnost, ki je povzročila mnogo nesporazumov, dokončno na avtoritativen način pojasnjena. Ta primer pa more služiti tudi za vodilo organizacijam v drugih resortih, kjer je bil posej »uslužbenske vrste« doslej še sporen.

Iz poštarske organizacije. Ker je prometno ministrstvo odobrilo in priznalo novi odbor Združenja p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije, ki je bil izvoljen dne 12. in 13. julija v Beogradu, je priznalo tudi pravno veljavnost sklepu tega občnega zbora, da se razveljavijo vsi odloki prejšnjega odbora, s katerimi so bile razpuščene nekatere banovinske sekcije (med njimi tudi ljubljanska) in izključeni posamezni člani. Zato je novi odbor navedene organizacije obvestil tuk. bansko upravo, da prizna kot svojo zakonito banovinsko sekcijo le tisto organizirano sekcijo v Ljubljani, kateri načeluje kot predsednik g. Ivan Rabič. Zaradi tega je uprava policije dotedanega začasnega upravitelja društvene imovine ljubljanske sekcije poštarske organizacije razrešila dne 16. avgusta t. l. poslov. Po ti odločbi je dotedanji začasni upravitelj g. Josip Jakše izročil dne 20. avgusta staremu odboru sekcije vse premoženje organizacije.

Iz ljubljanske nabavljalne zadrage.

Pocenitev kuriva. Odslej veljajo naslednje cene: premog (1 tona) za takojšnje plačilo Din 410—, na obroke Din 420—; drva veljajo cela (1 m³) Din 108— (Din 112—, žagana drva Din 116— (Din 120—) in sekana drva Din 124— (Din 128—).

Otvoritev preurejene prodajalne. Dne 27. oktobra se je otvorila popolnoma prenovljena prodajalna in vinska klet. O tem važnem koraku lepo napredujoče zadrage bomo prihodnjič obširno poročali.

počivališču svojih dragih pomislijo nazaj in se zamislijo naprej.

Resni, brez besed zapuščajo ljudje pokopališče, dobrih sklepov, otožnega pokoja in toplih spominov so srca prepolna. Premnoge pa teži negotovost jutrišnjega dne in stiska današnjega. Toda če bi le ta ali oni izmed njih odnesel s seboj domov trdno voljo, da bo vselej nesebično, neprestano in neomajno trdil seme, ki naj prerodi ljudi, domovino in družbo, morda ne bi bil globoki pomen tega skrivnostnega dne ostal brez sleherne koristi. Morda jih bo pa več, ki bodo pod vtisom doživljanja na ta dan v drugo smer okrenili svoje življenje, da bo bodoči rod našel lažje in povoljnije pogoje za pot naprej in da mu bo lažje pri srcu, kadar si bo sam vsako leto na praznik umrlih polagal račun o svojem življenju.

Francis Carco:

Prvi sneg.

Vsako leto, odkar sem prihajal k nje, mu, da sem »papirje«, katere so mu med deveto in enajsto prinašali gospodje poročevalci v tiskarno časopisa, po potrebi pošlal ali slogovno skrajšal, je očka Antoine ne preživljal krizo, med katero je bil čisto nezmožen za vsak preudarek. Ta pojav se je javljal stalno v oktobru, zlasti po dvajsetem, kadar je ta vrli možak — v prehu-

do zakurjeni mali dvorani, kjer je izrezoval brzojavke poročevalskih pisaren — s svojim kratkovidnim trdnim pogledom prebral tole kratko vest:

»Briancón, 22. oktobra. Nocoj je padel prvi sneg, kot nam javljajo.«

Običaj zahteva, da so prvi oktobrski sneg in prve muhe v juliju deležne časti časopisnih poročil in da najbolj resni listi zopetni pojav teh dveh dogodkov javljajo kot zares nenaravno ali pa vsaj izredno zanimivo dejstvo. Tako je izvedel očka Antoine po Havasovi brzojavni posredovalnici, da je prejšnji dan snežilo v Briancónu. In ta vest ga je vselej težko zadela.

»Ah!« je dejal in s tem trenutkom se je pričela njegova kriza. Očka Antoine je vstal in prišel k meni: »Gospod urednik!«

»No, Antoine?«

»Jaz — ne morem — več —!«

»Ste bolni?«

»Prav res, nič dobro se ne počutim nocoj in prosim vas, da mi dovolite...«

»Ampak seveda!«

Očka Antoine je izginil. In trdno sem vedel, da bom prejel drugi dan od njega z brzo pošto oprostilno pismo s prošnjo za dovoljenje — prav vselej je bilo tako — da sme zaradi zavratne hripe ostati doma.

Ni čuda, da me je okolnost, da se je Antoineova hripa pojavila vselej točno ob času, ko je Havasova poročevalnica javila prvi sneg, globoko začudila. Dasi se je zdelo, ker sem spoštoval svobodo vsakega poedinca, da mi ni mar razlogov, iz katerih

je moj sotrudnik izostal, sem vendar razmišljal o tem. Opravljal sem njegovo delo z gotovostjo, da bom nekoč zanesljivo izvedel za to tajnost. In takole se mi je posrečilo, da sem to skrivnost razčistil:

To leto se je zdelo, da hripa noče več odnehati. In ker od očka Antoinea že od 28. oktobra ni bilo nobenega znaka, da je še pri življenju, sem imel vtis, da se mu je dogodila nesreča. Naglo sem poskrbel za namestnika in se odpeljal v ulico Fosse Saint Jacques, kjer je stanoval Antoine. Poludesetih je bilo, ko sem prišel pred majhen, navidez siromašen hotel. Vprašal sem po očki Antoineu in hišnik me je peljal v zgornje nadstropje. Potrkal sem.

»Krepkeje potrkajte!« mi je svetoval hišnik, preden je odšel po stopnicah... Tedaj so se vrata napol odprla.

»Kdo je?« je vprašal nek glas.

Brez odgovora sem vstopil... Slutnja me ni varala. Približno štiridesetleten, nepoznan mož me je na nek neemislen način pozdravil in me nato bojazljivo pogledal ter stopil k mrtvaški postelji. Bil je oblečen v ponošeno dolgo suknjo in nosil je tisto bajeslovno pentljo, kakršno so nam že tolikokrat opisovali, da človek le predobro ve, kako grozno revščino žalostno in smešljivo oznanja. Na mizi je dogorevala sveča.

»Dak... je nenadoma zamrmral mož... Antoine se je obesil!... Ste morda sorodnik?«

»Obesil?«

»Da, prav res!«

Molčala sva.

»Ljubi moj gospod,« je s premagovanjem nadaljeval mož, »Antoine je z menoj služil nekoč v Briancónu pri petnajstem, in če omenjam ta polk, storim to zato, da vam razložim vir najinih tedanjih sanj... Pesnik sem... Antoine je imel sposobnosti za dobrega časnikarja, da, celo za znamenitega pisatelja!... Toda le poslušajte!«

Z glasom, ki je rezal v srce, je nadaljeval:

»Najine sanje in utvare niso od večeraj... življenje naju je razdrobilo, ljubi gospod. Enega kot drugega. Ostala nama je samo tolažba, da sva razumela drug drugega, zakaj vsako leto...«

... ko je padel prvi sneg...?

»Zares! — toda saj ne morete niti slutiti, kaj je značil prvi sneg nama, kakšne zimske spomine na najine trdnjave je obudil znova, na Fort L' Infernel, le Janus in Croix de Toulouse... in koliko sva si imele povedati... ah, ljubi moj gospod... in spomini na najine mladostne nade!... Antoine je bil neizčrpen! Zidal si je svojo bodočnost — in vse lepo in dobro!... Vrl mož!... Celó še sinoči, ljubi moj gospod! — toda — ali je morda potem preveč premisljal in morda uvidel ničevnost vsega življenja? — Mogoče je!... To je gotovo, da sem ga nocoj, ko sem prišel sem, da počakam nanj — zakaj tu pri njem sem našel vselej priliko za pisanje — našel obesnega... In niti vrat ni zaklenil za seboj.«

Cenjenim damam priporoča

IVANKA STEGNAR, LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

svojo bogato zalogo najmodernejših damskih klobukov po najnižjih cenah. Popravila točno in ceno. Žalni klobuki vedno na zalogi.

NA OBROKE
MANUFAKTURA — PERILO — TRENČKOTI

DRŽAVNI URADNIKI POPUST SKLICUJOČ SE NA TA OGLAS

MANUFAKTURA »REKORD«

Ljubljana: ALEKSANDROVA 8 — MARIBOR Gregorčičeva 20

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

OBLAČILA

vseh vrst za moške, fante in dečke, osobito zimske suknje, sportne hlače, lovske suknjiče, pelerine itd.

najceneje

SAMO V KONFEKCIJI „FRANDE“

LJUBLJANA, GRADIŠČE ŠTEV. 2, POLEG NUNSKÉ CERKVE

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Velet trgovina kolonijalnega in specerijskega blaga.

Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.

Postrežba točna in solidna.

Kaj je novega v Ljubljani?

Domači proizvodi sukna za moška oblačila, volne in volnenih odej, ki si jih lahko nabavite po tvorniških najnižjih cenah v naši detajlni prodajalni

Teokarović - Gradišče 4

Neobvezno si oglejte zalogo, da se prepričate o kvalitetah, ki dosegajo najboljše inozemske izdelke, če tudi so do 50% cenejše od slednjih

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zasnambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

Kupujte svoje potrebščine

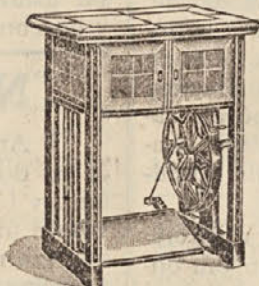
pri trdkah ki inserirajo

v »NAŠEM GLASU«

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolesa

Adler, Gritzner
Švicarski pletilni stroji **Dubied**

Brezplačen pouk v vazenju

Večino jamstvo

edino le pri trdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Tel. št. 2913.

za vodo.

Kdor podpira nas,
tega podpiramo mi!

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

! PORAVNAJTE
! NAROČNINO !

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča trdka

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetari itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Dežnike**Nogavice**

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznato solidni in elegantni izdelavi

ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH

v naši prodajalni v Ljubljani,

PRED ŠKOFIJO 10

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC

JOSIP VIDMAR**A. & E. Skabernè, Ljubljana**

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Franciškaška

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRANIL ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z. o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdki Teokarović.

Širite zadrugo misel med svojimi tovariši!